

Lagrådsremiss

Revisors yttrande om apportegendom m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 1 mars 2001

Britta Lejon

Sten Andersson
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i aktiebolagslagens och försäkringsrörelselagens bestämmelser om revisors granskning av vissa handlingar i samband med apportemission och fusion.

I samband med att en apportemission genomförs skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendomen. Vid fusion skall styrelserna för överlåtande och, vid absorption, övertagande bolag upprätta en gemensam fusionsplan. Enligt gällande regler skall styrelsens redogörelse för apportegendomen liksom fusionsplanen granskas av bolagets egna revisorer.

Kravet på att granskningen skall göras av bolagets egna revisorer har medfört problem för svenska aktiebolag vars aktier är noterade på börs i USA. För att komma till rätta med dessa problem föreslås i lagrådsremissen att det även skall vara möjligt för bolagen att anlita andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagens egna för granskningen av en fusionsplan eller av styrelsens redogörelse i samband med apportemission

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	8
3	Ärendet och dess beredning	12
4	Gällande rätt	12
5	Revisors granskning vid apportemission och fusion.....	14
6	Ikraftträdande	17
7	Kostnader.....	17
8	Författningskommentar	18
8.1	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	18
8.2	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	22
Bilaga 1	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)	25
	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	28
Bilaga 2	Remissinstanser som har yttrat sig över promemorian Revisors yttrande om apportegendom m.m.....	30

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
2. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 och 6 §§ samt 14 kap. 7, 8 och 23 §§ aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §²

Förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu sagts om förslag till beslut skall gälla sådan redogörelse av styrelsen och sådant *yttrande av revisorerna* som avses i 6 §. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i handling som fogats vid förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad nyss sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande,

3. ett av revisorerna avgivet ytt-

Förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu sagts om förslag till beslut skall gälla en sådan redogörelse av styrelsen och *ett* sådant *revisorsyttrande* som avses i 6 §. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i handling som fogats vid förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad nyss sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande,

3. ett av revisorerna avgivet

¹ Lagen omtryckt 1993:150.

² Senaste lydelse 1994:802.

rande över redogörelsen.

ytrande över redogörelsen.

Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt att teckna aktier som enligt förslaget tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

6 §

Bestämmelse om apport eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt eller eljest med villkor skall upptagas i beslutet om nyemission.

Styrelsen skall avge en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendom och av bestämmelse enligt första stycket i övrigt. Redogörelsen skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 3 § tredje och fjärde styckena. Femte stycket nämnda paragraf äger motsvarande tillämpning.

Över redogörelsen skall revisorerna avge yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, icke i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antagas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla att redogörelse och yttrande som angivits nu har avgivits.

Styrelsens redogörelse skall granskas av en eller flera revisorer. Revisorerna skall avge ett skriftligt yttrande över granskningen. Av yttrandet skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, inte i redogörelsen har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I emissionsbeslutet skall anges att en redogörelse och ett yttrande har avgetts.

En revisor som avses i tredje stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt tredje stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 7, 36, 41 och 42 §§.

14 kap.

7 §³

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända

För vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorp-

³ Senaste lydelse 1994:802.

revisorerna i överlåtande och, vid absorption, övertagande bolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Revisorerna skall för varje bolag avge skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagens tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, huruvida de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 36, 41 och 42 §§.

8 §⁴

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som

Styrelsen, den verkställande direktören och *revisorerna* i ett bo-

⁴ Senaste lydelse 1994:802.

skall delta i fusionen skall ge revisorer i annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

lag som skall delta i fusionen skall ge varje revisor som utför granskning enligt 7 § tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning denne finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. *Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 7 § mot en annan sådan revisor.*

23 §⁵

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 8 §.

Fusionsplanen skall granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 8 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna ett skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 36, 41 och 42 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

⁵ Senaste lydelse 1994:802.

2.2 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 och 7 §§ samt 15 a kap. 7, 8 och 19 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Över styrelsens redogörelse enligt 3 § skall revisorerna avge yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras det emitterande bolaget, inte i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla uppgift om att redogörelsen, yttrandet och, i fråga om apport, Finansinspektionens medgivande har lämnats.

Styrelsens redogörelse enligt 3 § skall granskas av en eller flera revisorer. Dessa skall avge ett skriftligt yttrande över granskningen. Av yttrandet skall framgå att egendom, som skall tillföras det emitterande bolaget, inte i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla uppgift om att redogörelsen, yttrandet och, i fråga om apport, Finansinspektionens medgivande har lämnats.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 9 och 13 §§ samt 14 § andra stycket.

7 §

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en

¹ Lagen omtryckt 1995:1567

vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, *yttranden av revisorerna* och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2–4 §§. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, *revisorsyttranden* och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2–4 §§. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

15 a kap.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande försäkringsaktiebolag. Granskningen skall vara så omfattande

För vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget skall fusionsplanen granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående

och ingående som god revisions-
sed kräver. Revisorerna skall för
varje bolag yttra sig skriftligt över
sin granskning. Av yttrandena
skall framgå om fusionsvederlaget
och grunderna för dess fördelning
har bestämts på ett sakligt och
korrekt sätt. Därvid skall anges
vilken eller vilka metoder som har
använts vid värderingen av bo-
lagets tillgångar och skulder,
resultatet av de tillämpade värde-
ringsmetoderna samt deras lämp-
lighet och vilken vikt som har till-
mätts dem vid den samlade
bedömningen av värdet på vart
och ett av bolagen. Särskilda
svårigheter att uppskatta värdet av
egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen
medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäkringsaktie-
bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens
sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till
minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

*En revisor som avses i första
stycket skall vara en auktoriserad
eller godkänd revisor eller ett
registrerat revisionsbolag. Om
inte annat framgår av bolags-
ordningen, skall revisorn utses av
bolagsstämman i respektive bolag.
Om någon särskild revisor inte är
utsedd, skall granskningen i stället
utföras av bolagets revisorer.*

*För en revisor som har utsetts
att utföra granskning enligt första
stycket gäller bestämmelserna i
10 kap. 13 § och 14 § andra
stycket.*

8 §

Styrelsen, verkställande direktö-
ren och *revisor* i ett bolag som
skall delta i fusionen skall bereda
revisorer i annat sådant bolag
tillfälle att verkställa *granskning*
som avses i 7 § i den omfattning
dess finner det nödvändigt. De

Styrelsen, *den* verkställande
direktören och *revisorerna* i ett
bolag som skall delta i fusionen
skall ge *varje revisor som utför*
granskning enligt 7 § tillfälle att
verkställa *granskningen* i den
omfattning *denne* finner det nöd-

skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

vändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. *Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 7 § mot en annan sådan revisor.*

19 §

Fusionsplanen skall granskas av *de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Fusionsplanen skall granskas av *en eller flera revisorer*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 13 § och 14 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

3 Ärendet och dess beredning

Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR har i en skrivelse som kom in till Justitiedepartementet den 26 juni 2000 begärt att bestämmelsen i 4 kap. 6 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385) skall ändras, så att det skall vara möjligt för ett aktiebolag att i samband med apportemission anlita andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagets egna för granskning av vissa handlingar. FAR har upplyst om att det nuvarande kravet på att granskningen skall utföras av bolagets egna revisorer har medfört problem för svenska aktiebolag vars aktier är noterade på börs i USA.

Inom Justitiedepartementet har det utarbetats en promemoria med förslag som syftar till att undanröja de problem som FAR har pekat på. Promemorian har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr Ju2000/3112).

4 Gällande rätt

När ett aktiebolag skall genomföra en s.k. apportemission, dvs. en nyemission med rätt att teckna aktier mot tillskott av annan egendom än pengar (apportegendom), skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendomen (4 kap. 6 § andra stycket aktiebolagslagen, 1975:1385). Redogörelsen skall bl.a. innehålla en uppgift om det värde till vilket apportegendomen beräknas tas upp i balansräkningen samt det antal aktier som skall lämnas för egendomen (2 kap. 3 § tredje stycket).

Över styrelsens redogörelse skall revisorerna – dvs. *bolagets revisorer* – lämna ett yttrande (4 kap. 6 § tredje stycket). Av detta yttrande skall det framgå att apportegendomen inte i redogörelsen har åsatts ett högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Styrelsens redogörelse och revisorernas yttrande skall hållas tillgängliga för aktieägarna inför bolagsstämmans beslut om nyemission (4 kap. 4 § första stycket).

Även i samband med registreringen av ett beslut om apportemission skall ett revisorsyttrande rörande apportegendomen lämnas (4 kap. 12 § första stycket 5). Innehållet i ett sådant yttrande skall till stora delar överensstämma med innehållet i det yttrande som skall lämnas inför bolagsstämmans beslut om apportemission. Yttrandet skall bl.a. innehålla ett intygande av att apportegendomen i redogörelsen inte har åsatts ett högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Därutöver skall yttrandet innehålla en beskrivning av apportegendomen och den metod som har använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av apportegendomen skall också anmärkas. Av yttrandet skall

vidare framgå att all apportegendom enligt beslutet om nyemission har tillförts bolaget.

Vid registrering av beslut om apportemission skall yttrandet lämnas av en *auktoriserad eller godkänd revisor*. Något krav på att det är bolagets revisor som skall lämna yttrandet finns däremot inte.

Skillnaden mellan de båda bestämmelserna berördes i samband med tillkomsten av 1975 års aktiebolagslag. Av förarbetena framgår att det intyg som, enligt 4 kap. 6 §, skall avges av bolagets revisorer (vilka då inte behövde vara auktoriserade eller godkända) och som bl.a. skall innehålla ett intygande av att apportegendomen inte har övervärderats, utgör ett led i den information som aktieägarna skall ha innan stämman beslutar om emission. Det längre gående kravet i 4 kap. 12 § – innebärande att en auktoriserad eller godkänd revisor skall lämna ett motsvarande yttrande vid registrering av beslutet – motiverades med att det från tredje mans synpunkt var angeläget att förhindra övervärdering av apportegendom (se prop. 1975:103 s. 338). Genom kravet på att yttrandet skulle lämnas av en auktoriserad eller godkänd revisor ville man åstadkomma att granskningen skulle utföras av personer vilkas tillförlitlighet och kompetens inte kunde ifrågasättas (se prop. 1975:103 s. 205 f.).

Vid sidan av de nu nämnda bestämmelserna skall ett revisorsyttrande rörande apportegendom även lämnas i samband med s.k. apportbildning av aktiebolag, dvs. bildande av bolag varvid tecknande av aktie kan ske med tillskott av apportegendom. När ett aktiebolag som har tillkommit genom apportbildning anmäls för registrering, skall ett yttrande som till innehållet motsvarar yttranden enligt 4 kap. 12 § inges till registreringsmyndigheten. Ett sådant yttrande skall lämnas av en *auktoriserad eller godkänd revisor* (2 kap. 9 § andra stycket 4).

Även vid fusion finns regler om revisorsyttrande. En fusionsplan skall granskas av *de auktoriserade eller godkända revisorerna i det överlåtande bolaget, och vid absorption, det övertagande bolaget*. Revisorerna skall för varje bolag lämna ett skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall bl.a. framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt (14 kap. 7 §). I samband med att styrelsen anmäler fusionen för registrering skall det ges in ett intyg, som bekräftar att det överlåtande bolagets tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget. Detta intyg skall lämnas av en *auktoriserad eller godkänd revisor* (14 kap. 19 § andra stycket), men något krav på att denne skall vara revisor i något av de berörda bolagen har inte uppställts.

Vid fusion som innebär att ett helägt dotterbolag skall gå upp i moderbolaget gäller särskilda regler om revisorsyttrande (se 14 kap. 23 §). Enligt dessa skall fusionsplanen granskas av *de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolagen*. Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna ett skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandena skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Även för försäkringsaktiebolag finns bestämmelser om revisorsyttrande i samband med apport och fusion (se 4 kap. 4 § samt 15 a kap. 7,

8 och 19 §§ försäkringsrörelselagen, 1982:713). Försäkringsrörelselagens bestämmelser motsvarar i allt väsentligt aktiebolagslagens bestämmelser.

5 Revisors granskning vid apportemission och fusion

Regeringens förslag: I ett aktiebolag skall bolagsstämman kunna överlåta granskningen av en fusionsplan och av styrelsens redogörelse i samband med apportemission åt en annan auktoriserad eller godkänd revisor än bolagets egen revisor. Om bolagsordningen innehåller en föreskrift om det, skall även någon annan än bolagsstämman kunna utse revisor för sådan granskning. Motsvarande skall gälla för försäkringsaktiebolag.

Promemorians förslag: Överensstämmer i väsentliga delar med regeringens förslag. Enligt promemorians förslag krävs det dock inte att beslutet att utse annan revisor än bolagets egen skall fattas av bolagsstämman eller enligt en föreskrift i bolagsordningen.

Remissinstanserna: *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har ansett att uppgiften att granska en fusionsplan respektive styrelsens redogörelse i samband med apport även fortsättningsvis bör utföras av den av bolagsstämman valda revisorn.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller har inte haft några invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag:

Bör reglerna om revisors granskning vid apportemission ändras?

Kravet på att yttranden rörande apportegendom skall lämnas av bolagets revisorer har medfört problem för svenska aktiebolag vars aktier är noterade på börs i USA. Den amerikanska Securities and Exchange Commission (SEC) anser nämligen att bolagets revisor förlorar sin oberoende ställning om han lämnar ett sådant yttrande åt bolaget. För det första skulle yttrandet innebära att revisorn tar ställning till värdet på apportegendomen på ett sådant sätt att han därmed inte kan göra en oberoende granskning av samma tillgång i nästa års revision. För det andra skulle yttrandet innebära att revisorn samverkar med företagsledningen om att påverka aktieägarna att godkänna den föreslagna emissionen. Effekten av SEC:s inställning har blivit att ett svenskt aktiebolag som har genomfört en apportemission inte kan använda sina egna revisorer för den revision som ligger till grund för den revisionsberättelse som skall bifogas den årliga rapporten till SEC. Bolaget måste därför uppdra åt en annan revisor att utföra revisionen. Detta förfarande medför stora extra kostnader.

SEC:s åsikt att den aktuella revisorsgranskningen påverkar revisornas oberoende ställning stämmer inte överens med den svenska upp-

fattningen. Det kan emellertid inte bortses från att bestämmelsen i praktiken medför problem för svenska aktiebolag i USA.

Problemet, som berör även företag i andra EU-länder, kan angripas på olika sätt. Inom EU bedrivs ett arbete som syftar till att lösa konflikten med SEC. En möjlighet är att avvakta en eventuell lösning inom ramen för detta arbete. En annan möjlighet är att företrädare för svenska aktiebolag genom diskussioner med SEC försöker finna en bilateral lösning som uppfyller kraven enligt såväl SEC:s regler som svensk lag. Ytterligare ett alternativ är att, såsom har föreslagits i promemorian, göra det möjligt för bolagen att anlita andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagets egna revisorer för granskningen.

Det torde i och för sig inte vara omöjligt att finna en lösning på problemet genom det arbete som bedrivs inom EU eller genom en bilateral överenskommelse med SEC. Detta kan emellertid ta tid och processen är förenad med en viss osäkerhet. Det finns därför goda skäl att genomföra en lagändring av det slag som har föreslagits i promemorian.

Utformningen av de nya reglerna

En lagändring som innebär att andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagets egna skall kunna utföra den aktuella granskningen kan dock medföra en viss förskjutning av kontrollfunktionerna i bolaget. En granskning genom en utomstående auktoriserad eller godkänd revisor behöver i och för sig inte innebära någon försämring av kontrollen; att granskningen utförs av någon som har auktorisation eller godkännande som revisor ger sålunda en viss garanti för kompetens och oberoende. Bolagets revisorer är emellertid, helt eller delvis, utsedda av aktieägarna. Detta är ägnat att trygga aktieägarnas ställning i förhållande till företagsledningen. Om granskningen i samband med apport i stället utförs av revisorer som är utsedda av någon annan, t.ex. företagsledningen, kan detta innebära risker för aktieägarna. Som *Aktiespararna* har påpekat kan det vid beslut om apportemission – som ofta innebär att aktieägarnas företrädesrätt att teckna nya aktier åsidosätts – vara särskilt viktigt att bolagsstämmans beslut föregås av en granskning genom de revisorer som aktieägarna själva har valt. *Aktiespararna* har därför förespråkat en ordning där såväl bolagets revisorer som en utomstående värderare granskar styrelsens redogörelse. Vi vill dock inte förorda en sådan ordning, eftersom den inte skulle lösa de problem som svenska bolag som är verksamma i USA har drabbats av. Utgångspunkten för de nya reglerna bör emellertid vara att aktieägarna skall avgöra om den aktuella granskningen skall utföras av andra revisorer än bolagets egna samt vilka revisorer som i så fall skall utses. Dessa frågor bör sålunda behandlas av bolagsstämman. Härutöver bör det vara möjligt för aktieägarna att genom bestämmelser i bolagsordningen låta någon annan än stämman utse revisor för granskningen.

Vi har även övervägt om den föreslagna lagändringen kan försäkra skyddet för minoritetsaktieägare. En ändring bör nämligen göras endast om den inte medför någon märkbar försämring av skyddet för minoritetsaktieägare.

Enligt nu gällande regler skall granskningen av styrelsens redogörelse utföras av bolagets samtliga revisorer. Detta innebär att även en revisor som enligt bestämmelserna i 10 kap. 9 § aktiebolagslagen har utsetts på begäran av en aktieägarminoritet skall delta i granskningen. Med en lagändring av det nu diskuterade slaget skulle minoritetsrevisorer inte alltid ha rätt att delta i granskningen. En lagändring kan därför i förstone synas kräva en särskild skyddsregel som berättigar minoriteten att utse en revisor som skall delta i granskningen. Behovet av sådana skyddsregler torde emellertid vara begränsat. Minoritetens intresse av att i enstaka fall få till stånd en kompletterande granskning bör kunna tillgodoses inom ramen för befintliga regler om särskild granskning (se 11 kap. 21 § aktiebolagslagen). Om det finns anledning att misstänka att den revisor som har utsetts av majoriteten, eller enligt en bestämmelse i bolagsordningen, har tagit ovidkommande hänsyn eller på annat sätt har brutit i granskningen av styrelsens redogörelse, kan minoriteten begära att en särskild granskare utses för att undersöka dessa förhållanden. Möjligheten av en sådan granskning torde avhålla från eventuella försök att driva igenom beslut som diskriminerar minoritetsaktieägare eller tillfogar bolaget skada. Om den särskilda granskaren kommer fram till att ett beslut om apportemission är tveksamt ur dessa aspekter, riskerar styrelseledamöter och aktieägare som har medverkat till beslutet att drabbas av skadeståndsansvar. En sådan talan om skadestånd till bolaget kan initieras av en aktieägarminoritet (se 15 kap. 7 § aktiebolagslagen). Minoriteten kan också väcka talan om klander av bolagsstämmans beslut. Det befintliga regelsystemet får alltså anses innehålla ett tillräckligt skydd för minoritetsaktieägare.

Vi föreslår därför att bestämmelsen i 4 kap. 6 § tredje stycket aktiebolagslagen ändras så att även andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagets egna revisorer skall kunna lämna yttrande rörande styrelsens redogörelse, under förutsättning att de har utsetts av bolagsstämman eller enligt en föreskrift i bolagsordningen. En sådan lagändring kommer att göra det möjligt för bolag vars aktier är noterade i USA att använda bolagets revisorer även för den revision som ligger till grund för den revisionsberättelse som skall bifogas den årliga rapporten till SEC. Detta innebär kostnadsbesparingar för bolagen, eftersom det i allmänhet kommer att vara mindre kostsamt att anlita utomstående revisorer för att lämna yttrande enligt 4 kap. 6 § än att anlita sådana för att utföra revision.

Revisors granskning vid fusion

Vad som nu har sagts om behovet av att kunna anlita en utomstående revisor för granskning av styrelsens redogörelse och om möjligheterna att genomföra en sådan förändring utan att skyddet för aktieägarna försämrats gäller också för sådan revisorsgranskning som utförs i samband med fusion. Även bestämmelserna i 14 kap. 7 och 23 §§ aktiebolagslagen bör därför ändras så att det blir möjligt att anlita andra auktoriserade eller godkända revisorer än bolagets egna revisorer för granskningen av fusionsplanen.

Försäkringsaktiebolag

Försäkringsaktiebolag bör i princip omfattas av samma associationsrättsliga regler som aktiebolag enligt aktiebolagslagen. De skäl som har anförts för att ändra bestämmelserna om revisorsyttrande för aktiebolag gäller också för försäkringsaktiebolag. De särskilda skyddsintressen som gör sig gällande i fråga om finansiella företag ger inte anledning till några särregler i detta avseende. Försäkringsrörelselagen bör därför ändras på ett sätt som svarar mot de föreslagna ändringarna i aktiebolagslagen.

6 Ikraftträdande

De föreslagna lagändringarna bör kunna träda i kraft den 1 juli 2001. Vid denna tidpunkt har flera av de berörda bolagen redan hållit ordinarie bolagsstämma. Eftersom de föreslagna reglerna förutsätter att ett beslut om att utse revisor antingen skall fattas direkt av bolagsstämman eller föregås av ett bolagsstämmobeslut om ändring av bolagsordningen, skulle det kunna innebära att bolagen måste hålla en extra bolagsstämma eller vänta ytterligare ett år för att utse revisor. Enligt regeringens mening finns det emellertid inte något som hindrar att frågan om att utse revisor behandlas av bolagsstämmor som hålls före den 1 juli 2001 och att det därvid fattas beslut som är villkorade av att riksdagen antar en lagändring i enlighet med regeringens förslag. Givetvis kommer en revisor som har utsetts genom ett sådant villkorat beslut inte att ha någon behörighet att utföra granskning innan den föreslagna lagen har trätt i kraft.

De nya bestämmelserna kommer att gälla för granskningar som utförs efter ikraftträdandet. Någon övergångsbestämmelse behövs inte.

7 Kostnader

De föreslagna lagändringarna syftar främst till att förhindra att utlandsnoterade svenska aktiebolag tvingas att anlita andra revisorer än bolagets egna för undertecknande av en sådan revisionsberättelse som skall bifogas den årliga rapporten till SEC. En möjlighet att använda bolagets egna revisorer för undertecknandet av revisionsberättelsen kan medföra minskade kostnader för bolagen.

Förslaget leder inte till några kostnader för det allmänna.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

4 kap. 4 §

Förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu sagts om förslag till beslut skall gälla en sådan redogörelse av styrelsen och *ett* sådant *revisorsyttrande* som avses i 6 §. Innebär förslaget avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i handling som fogats vid förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad nyss sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande,

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt att teckna aktier som enligt förslaget tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilken information som skall hållas tillgänglig för aktieägarna innan ett beslut om nyemission fattas.

Som en följd av ändringarna i 6 § har en språklig ändring gjorts i *första stycket*.

4 kap. 6 §

Bestämmelse om apport eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt eller eljest med villkor skall upptagas i beslutet om nyemission.

Styrelsen skall avge en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendom och av bestämmelse enligt första stycket i övrigt. Redogörelsen skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 3 § tredje och fjärde styckena. Femte stycket nämnda paragraf äger motsvarande tillämpning.

Styrelsens redogörelse skall granskas av en eller flera revisorer. Revisorerna skall avge ett skriftligt yttrande över granskningen. Av yttrandet skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, inte i redogörelsen har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I emissionsbeslutet skall anges att en redogörelse och ett yttrande har avgetts.

En revisor som avses i tredje stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman. Om

någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt tredje stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 7, 36, 41 och 42 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den information som, enligt 4 kap. 4 § första stycket, skall läggas fram för bolagsstämman i samband med att ett förslag till beslut om bl.a. apportemission tas upp till behandling.

Av andra stycket, som är oförändrat, följer att styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av bl.a. värdet på apportegendomen. Enligt den nya lydelsen av *tredje och fjärde styckena* skall granskningen av styrelsens redogörelse utföras av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer eller av ett registrerat revisionsbolag. Det hittills gällande kravet på att granskningen skall utföras av bolagets egna revisorer har tagits bort. Om bolaget så önskar, kan det sålunda utse andra auktoriserade eller godkända revisorer för granskningen. Föreskrifter om på vilket sätt revisorerna skall utses kan tas in i bolagsordningen. Om bolagsordningen inte innehåller några bestämmelser med annat innehåll, utser bolagsstämman revisorer för granskningen.

Det är dock inte obligatoriskt att utse särskilda revisorer för detta ändamål. Om bolaget väljer att inte utse någon särskild person för granskningen, skall denna även fortsättningsvis utföras av bolagets egna revisorer.

Det finns inte något hinder mot att bolagsstämman utser en revisor enligt de nya bestämmelserna utan att samtidigt ta ställning till ett konkret ärende om apportemission. Ett sådant bolagsstämmobeslut kan fattas bl.a. i anslutning till att styrelsen, enligt bestämmelserna i 4 kap. 15 §, ges ett bemyndigande att besluta om nyemission.

De bestämmelser om revisorer som finns i 10 kap. gäller endast för bolagets egna revisorer. Av en hänvisning i *femte stycket*, som är nytt, framgår dock att vissa av bestämmelserna i 10 kap. även skall tillämpas på en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt bestämmelserna i denna paragraf. Revisorn har sålunda rätt att erhålla de upplysningar och det biträde från företagsledningen som han anser vara nödvändiga för granskningen (jfr 10 kap. 7 §). Han har rätt och, i vissa fall, skyldighet att närvara på den bolagsstämma där frågan om apportemission m.m. skall behandlas (jfr 10 kap. 36 §). Han är skyldig att lämna bolagsstämman alla upplysningar som bolagsstämman begär, i den mån det inte skulle vara till väsentlig skada för bolaget (jfr 10 kap. 41 §). Han har slutligen samma upplysningsskyldighet mot medrevisor m.fl. som bolagets egen revisor har (jfr 10 kap. 42 §).

14 kap. 7 §

För vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget skall fusionsplanen granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag avge ett skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder

som har använts vid värderingen av bolagens tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, huruvida de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 36, 41 och 42 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om revisorsgranskning av fusionsplan.

Enligt den nya lydelsen av *första och fjärde styckena* skall granskningen av fusionsplanen utföras av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer eller av ett registrerat revisionsbolag. I orden ”för vart och ett” ligger att varje bolag som deltar i fusionen måste vara representerat i granskningen genom minst en revisor. Det hittills gällande kravet på att granskningen skall utföras av de berörda bolagens egna revisorer har dock tagits bort. Varje bolag som deltar i fusionen kan utse en eller flera andra personer med revisorskompetens eller ett registrerat revisionsbolag att, i stället för bolagets egna revisorer, delta i granskningen av fusionsplanen. Föreskrifter om på vilket sätt revisorerna skall utses kan tas in i bolagsordningen. Om bolagsordningen inte innehåller några avvikande bestämmelser, utser bolagsstämman de revisorer som skall utföra granskningen. Ett bolag kan dock låta bli att utse en särskild person för granskningen. I så fall skall granskningen utföras av bolagets egna revisorer.

De bestämmelser om revisorer som finns i 10 kap. gäller endast för ett bolags egna revisorer. Av en hänvisning i *femte stycket*, som är nytt, framgår dock att vissa av bestämmelserna i 10 kap. även skall tillämpas på en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt bestämmelserna i denna paragraf. Revisorn har sålunda rätt och, i vissa fall, skyldighet att närvara på den bolagsstämma där frågan om fusion skall behandlas (jfr 10 kap. 36 §). Han är skyldig att lämna bolagsstämman alla upplysningar som bolagsstämman begär, i den mån det inte skulle vara till väsentlig skada för bolaget (jfr 10 kap. 41 §). Han har slutligen samma upplysningskyldighet mot medrevisor m.fl. som bolagets egen revisor har (jfr 10 kap. 42 §).

14 kap. 8 §

Styrelsen, *den* verkställande direktören och *revisorerna* i ett bolag som skall delta i fusionen skall ge *varje revisor som utför granskning enligt 7 §* tillfälle att verkställa *granskningen* i den omfattning *denne* finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. *Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 7 § mot en annan sådan revisor.*

Enligt paragrafens tidigare lydelse skulle styrelsen, den verkställande direktören och revisorerna i ett bolag som skall delta i en fusion ge en revisor i ett annat sådant bolag tillfälle att verkställa granskning enligt 7 §. Som en följd av ändringarna i 7 § har paragrafen ändrats så att rätten att utföra granskningen även fortsättningsvis kommer att gälla de revisorer som berörs. Vidare har det införts en skyldighet för de revisorer som skall utföra granskningen att bistå varandra med upplysningar och annan hjälp. Den sistnämnda skyldigheten gäller även gentemot en revisor som deltar i granskningen för ett annat bolags räkning.

14 kap. 23 §

Fusionsplanen skall granskas av *en eller flera revisorer*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 8 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna *ett* skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 36, 41 och 42 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om granskning av fusionsplan vid absorption av ett helägt dotterbolag.

Enligt den nya lydelsen av *första och fjärde styckena* skall granskningen av fusionsplanen utföras av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer eller av ett registrerat revisionsbolag. Det hittills gällande kravet på att granskningen skall utföras av moder- och dotterbolagets egna revisorer har tagits bort. Såväl moderbolaget som dotterbolaget skall enligt de nya bestämmelserna ha möjlighet att utse en eller flera andra revisorer att, i stället för bolagets egna revisorer, delta i granskningen av fusionsplanen. Föreskrifter om på vilket sätt revisorerna skall utses kan tas in i bolagsordningen. Om bolagsordningen inte innehåller några avvikande bestämmelser, utser bolagsstämman revisorer för granskningen. Om ett bolag har valt att inte utse någon särskild person för granskningen, skall denna även fortsättningsvis utföras av bolagets egna revisorer.

De bestämmelser om revisorer som finns i 10 kap. gäller endast för ett bolags egna revisorer. Av en hänvisning i *femte stycket*, som är nytt,

framgår dock att vissa av bestämmelserna i 10 kap. även skall tillämpas på en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt bestämmelserna i denna paragraf. Revisorn har sålunda rätt och, i vissa fall, skyldighet att närvara på den bolagsstämma där frågan om fusion skall behandlas (jfr 10 kap. 36 §). Han är skyldig att lämna bolagsstämman alla upplysningar som bolagsstämman begär, i den mån det inte skulle vara till väsentlig skada för bolaget (jfr 10 kap. 41 §). Han har slutligen samma upplysningsskyldighet mot medrevisor m.fl. som bolagets egen revisor har (jfr 10 kap. 42 §).

8.2 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

4 kap. 4 §

Styrelsens redogörelse enligt 3 § skall granskas av en eller flera revisorer. Dessa skall avge ett skriftligt yttrande över granskningen. Av yttrandet skall framgå att egendom, som skall tillföras det emitterande bolaget, inte i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla uppgift om att redogörelsen, yttrandet och, i fråga om apport, Finansinspektionens medgivande har lämnats.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 9 och 13 §§ samt 14 § andra stycket.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har föreslagits beträffande 4 kap. 6 § aktiebolagslagen.

4 kap. 7 §

Ett förslag till beslut om nyemission skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas. Det skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Förslaget skall läggas fram på stämman. Vad som nu har sagts om förslag till beslut skall även gälla redogörelser av styrelsen, *revisorsyttranden* och medgivande av Finansinspektionen som avses i 2-4 §§. Innebär förslaget avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt grunderna för emissionskursen anges i förslaget eller i en handling som skall fogas till förslaget. Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall även följande handlingar enligt vad som nyss har sagts hållas tillgängliga och läggas fram på stämman:

1. en avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt en avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen avgetts, och

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgifter om den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har enligt förslaget samt uppgifter om vem som i övrigt får teckna aktier.

Kallelsen skall ange förslagens huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Ändringen i paragrafen motsvarar den ändring som har föreslagits i 4 kap. 4 § aktiebolagslagen.

15 a kap. 7 §

För vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget skall fusionsplanen granskas av en eller flera revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäkringsaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 13 § och 14 § andra stycket.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har föreslagits i 14 kap. 7 § aktiebolagslagen.

15 a kap. 8 §

Styrelsen, den verkställande direktören och revisorerna i ett bolag som skall delta i fusionen skall ge varje revisor som utför granskning enligt 7 § tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning denne finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs. *Samma skyldighet har en revisor som utför granskning enligt 7 § mot en annan sådan revisor.*

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har föreslagits i 14 kap. 8 § aktiebolagslagen.

15 a kap. 19 §

Fusionsplanen skall granskas av *en eller flera revisorer*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

En revisor som avses i första stycket skall vara en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Om inte annat framgår av bolagsordningen, skall revisorn utses av bolagsstämman i respektive bolag. Om någon särskild revisor inte är utsedd, skall granskningen i stället utföras av bolagets revisorer.

För en revisor som har utsetts att utföra granskning enligt första stycket gäller bestämmelserna i 10 kap. 13 § och 14 § andra stycket.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har föreslagits i 14 kap. 23 § aktiebolagslagen. Lagförslagen i promemorian Revisors yttrande om apportegendom m.m

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § samt 14 kap. 7, 8 och 23 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §

Bestämmelse om apport eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt eller eljest med villkor skall upptagas i beslutet om nyemission.

Styrelsen skall avge en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendom och av bestämmelse enligt första stycket i övrigt. Redogörelsen skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 3 § tredje och fjärde styckena. Femte stycket nämnda paragraf äger motsvarande tillämpning.

Över redogörelsen skall revisorerna avge yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, icke i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antagas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla att redogörelse och yttrande som angivits nu har avgivits.

Styrelsens redogörelse skall granskas av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer. Revisorerna skall avge ett yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, inte i redogörelsen har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. I emissionsbeslutet skall anges att redogörelse och yttrande har avgetts.

14 kap.

7 §

Fusionsplanen skall granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande och, vid absorption, övertagande bolag. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag avge skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värdringen av bolagens tillgångar

Fusionsplanen skall för vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget granskas av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag avge ett skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har

och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

använts vid värderingen av bolagens tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, huruvida de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall ge *revisorer i annat sådant bolag* tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning *dessa* finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Styrelsen, *den* verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall ge *en revisor som avses i 7 §* tillfälle att verkställa granskning *enligt den paragrafen* i den omfattning *denne* finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

23 §

Fusionsplanen skall granskas av *de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget.* Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 8 §.

Fusionsplanen skall granskas av *en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer.* Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionsred kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 8 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen lämna *ett* skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorerna särskilt ange om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § samt 15 a kap. 7, 8 och 19 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Över styrelsens redogörelse enligt 3 § skall *revisorerna* avge yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras det emitterande bolaget, inte i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla uppgift om att redogörelsen, yttrandet och, i fråga om apport, Finansinspektionens medgivande har lämnats.

Styrelsens redogörelse enligt 3 § skall *granskas av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer*. *Revisorerna* skall avge ett yttrande av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras det emitterande bolaget, inte i redogörelsen åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att apportegendom är eller kan antas bli till nytta för bolagets verksamhet. Emissionsbeslutet skall innehålla uppgift om att redogörelsen, yttrandet och, i fråga om apport, Finansinspektionens medgivande har lämnats.

15 a kap.

7 §

Fusionsplanen skall *granskas av de auktoriserade eller godkända revisorerna i överlåtande bolag och, vid absorption, övertagande försäkringsaktiebolag*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna

Fusionsplanen skall *för vart och ett av de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget granskas av en eller flera auktoriserade eller godkända revisorer*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorerna skall för varje bolag yttra sig skriftligt över sin granskning. Av yttrandena skall framgå om fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagets tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras

samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorerna vid sin granskning funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande försäkringsaktiebolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, om de överlåtande försäkringsaktiebolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 §

Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall bereda *revisorer i annat sådant bolag* tillfälle att verkställa granskning som avses i 7 § i den omfattning *dessa* finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Styrelsen, *den* verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fusionen skall *ge en revisor som avses i 7 §* tillfälle att verkställa granskning *enligt den paragrafen* i den omfattning *denne* finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

19 §

Fusionsplanen skall granskas av *de auktoriserade eller godkända revisorerna i moder- och dotterbolaget*. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Fusionsplanen skall granskas av *en eller flera* auktoriserade eller godkända revisorer. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorerna skall för vart och ett av bolagen yttra sig skriftligt över sin granskning. I yttrandet skall särskilt anges om de vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorernas yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Remissinstanser som har yttrat sig över promemorian Revisors yttrande om apportegendom m.m.

Efter remiss har yttranden inkommit från Göta hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Riksåklagaren, Revisorsnämnden, Bokföringsnämnden, Finansinspektionen, Riksskatteverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet, Patent- och registreringsverket, Svenska Bankföreningen, Sveriges Industriförbund, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Försäkringsförbund, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Svenska Revisorssamfundet SRS, Sveriges Aktiesparares Riksförbund samt Ekobrottsmyndigheten.

Sveriges advokatsamfund har beretts tillfälle att yttra sig, men har avstått från det.